

Thesis Title	Employing the Participatory Process to Develop Standards and Indicators Appropriate for Internal Quality Assurance System in Special Education Schools								
Author	Mrs. Pikul Leosiripong								
Degree	Doctor of Philosophy (Curriculum and Instruction)								
Thesis Advisory Committee	<table> <tr> <td>Assoc. Prof. Dr. Sirmsree Chaisorn</td> <td>Chairperson</td> </tr> <tr> <td>Assoc. Prof. Dr. Choocheep Puthaprasert</td> <td>Member</td> </tr> <tr> <td>Asst. Prof. Dr. Ampha Danpakdee</td> <td>Member</td> </tr> <tr> <td>Lect. Dr. Sukanya Nimanundh</td> <td>Member</td> </tr> </table>	Assoc. Prof. Dr. Sirmsree Chaisorn	Chairperson	Assoc. Prof. Dr. Choocheep Puthaprasert	Member	Asst. Prof. Dr. Ampha Danpakdee	Member	Lect. Dr. Sukanya Nimanundh	Member
Assoc. Prof. Dr. Sirmsree Chaisorn	Chairperson								
Assoc. Prof. Dr. Choocheep Puthaprasert	Member								
Asst. Prof. Dr. Ampha Danpakdee	Member								
Lect. Dr. Sukanya Nimanundh	Member								

ABSTRACT

This research aimed to 1) study the conditions and needs of using standards and indicators for internal quality assurance system in special education schools, 2) to develop standards and indicators for internal quality assurance system in special education schools to be coherent with Basic Education Standards and Indicators and National Standards and Indicators by employing the participatory process and 3) to study the appropriateness of the standards and indicators in four types of special education schools. The research was organized into three stages. **Stage I** To study the conditions and needs of using standards, the data were collected by focus group discussions, interviewing with 36 school vice-directors, teachers and parents and document synthesis. **Stage II** To develop standards and indicators for internal quality

assurance system in special education, two workshops were conducted with the 48 working groups and preliminary test by five-rating scale questionnaires with 117 directors, vice-directors and teachers from 39 special education schools in the first round and verified by 5 external evaluators of the Office of Standard Accreditation and Quality of Education Assessment in the second round. **Stage III** To implementation and study of the appropriateness of standards, indicators and the constructed manual data were collected by observation, interviewing and assessment questionnaire with 80 directors, vice directors and teachers from four types of special education schools. The results were concluded as follows:

The educational standards employed in each special education school had been different, their staff lacked of the knowledge on internal quality assurance and standard implementation, the most operational processes were not in PDCA cycle and not conceived as the routine work. The information from student quality assessment in some indicators did not authentically represent the specific characteristics of the school education and were not congruent to the school tasks. The informants wanted to improve the standards and indicators by taking the Basic Educational Standards to examine and revise the principal system of the special education schools in order to adapt the standards and indicators to cohere with laws, principles of special education, the tasks in the special education school system and the characteristics of the administrators and teachers. The parents determined school quality on characteristics of the students as their capabilities and knowledge, moral and ethics and positive attitudes on legal work and careers, teachers' characteristics on moral and ethics, positive attitudes to special children, good teaching skills, flexibility, management skills and adequate skills to cope with special children. In management aspects, they put the emphasis on the adequacy and appropriateness of buildings, media, equipments, facilities, technologies and various instructional programs for various needs of the students at every level, and also the teachers' monitoring and teacher development on knowledge and work cooperation with the parents.

Employing the participatory process, the 17 standards, 59 indicators and manual were developed. The standards and indicators were categorized into three domains, i.e. student character domain: 8 standards and 28 indicators, curriculum and instruction domain: 4 standards and 16 indicators and the educational management

domain: 5 standards and 15 indicators. They were found to be appropriate at the “much” and “most” levels with unanimous agreement and unanimous group-agreement by the external evaluators.

The study of appropriateness of standards and indicators, implemented with the manual, showed that they could be used stepwise for the internal quality assurance system in every school. During the implementation, similar and different activities were provided in schools. As the results, more empirical evidences were found on students' quality. More inclusive information for standard assessment was provided and the users were satisfied with the results. The performances in the four types of schools were assessed and found to be at the moderate to the most levels. The differences between groups were found with significance at .01 level in every step of implementation. When compared means in pairs, no differences were found between the school for the blind, the school for the deaf and the school for the intellectual disabilities; but significant differences were found between the school for the physically impaired and the others in every step at .05 level. The schools had no problems in the implementation process. However, they felt that their personnel still lacked special knowledge needed for providing services to special education students. Besides, all schools were still seeking budget for provision and improvement of media-technologies and assistive technology to enhance their students' learning.

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนามาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่เหมาะสมสำหรับระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนการศึกษาพิเศษ	
ผู้เขียน	นางพิกุล เลียวศิริพงศ์	
ปริญญา	ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)	
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร. เสริมศรี ไชยศรี	ประธานกรรมการ
	รองศาสตราจารย์ ดร. ชูชีพ พุทธประเสริฐ	กรรมการ
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัมภา คำนภักดี	กรรมการ
	อาจารย์ ดร. สุกัญญา นิมนันท์	กรรมการ

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและความต้องการใช้มาตรฐานและตัวบ่งชี้เพื่อการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนการศึกษาพิเศษ 2) พัฒนามาตรฐานและตัวบ่งชี้เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ มาตรฐานการศึกษาชาติโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม 3) ศึกษาความเหมาะสมของมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้มาตรฐานที่พัฒนาขึ้น สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนการศึกษาพิเศษ 4) ประเภท การวิจัยได้ดำเนินการ 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพและความต้องการใช้มาตรฐานและตัวบ่งชี้ โดยการสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์และการตั้งกระทู้เอกสาร ผู้ร่วมให้ข้อมูล ได้แก่ รองผู้อำนวยการ ครู และผู้ปกครองนักเรียนจากโรงเรียนการศึกษาพิเศษ จำนวน 36 คน ระยะที่ 2 พัฒนามาตรฐานและตัวบ่งชี้เพื่อการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนการศึกษาพิเศษโดยการประชุมปฏิบัติการกับคณะทำงานจากโรงเรียนการศึกษาพิเศษจำนวน 48 คน และ ตรวจสอบคุณภาพขั้นต้นของมาตรฐาน ตัวบ่งชี้และ คู่มือมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้น โดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ 2 รอบรอบที่ 1 โดยผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ และ ครูโรงเรียนการศึกษาพิเศษ 39 โรงเรียน

จำนวน 117 คน และรอบที่ 2 โดยผู้ประเมินภายนอก จำนวน 5 คน ระยะที่ 3 ทดลองใช้และศึกษาความเหมาะสมของมาตรฐานและตัวบ่งชี้รวมทั้งคู่มือ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินผลการใช้มาตรฐานและตัวบ่งชี้ใน 3 ขั้นตอน คือการเตรียมการ การตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษาและการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการและครูในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ 4 ประเภท จำนวน 80 คน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

เท่าที่ผ่านมาโรงเรียนการศึกษาพิเศษทั้ง 4 ประเภทใช้มาตรฐานการศึกษาแตกต่างกัน บุคลากรยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในและการนำมาตรฐานการศึกษาไปใช้ การดำเนินงานส่วนใหญ่ยังไม่เป็นไปตามวงจร PDCA และเป็นงานปกติ การประเมินคุณภาพผู้เรียนตามตัวบ่งชี้ในบางข้อไม่สามารถให้ข้อมูลที่แท้จริงของการจัดการศึกษาที่เป็นลักษณะเฉพาะ และสอดคล้องกับภาระงานของโรงเรียนการศึกษาพิเศษ ผู้ร่วมให้ข้อมูลต้องการให้ปรับมาตรฐานและตัวบ่งชี้โดยใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานมาตรวจสอบ ทบทวนระบบหลักของโรงเรียนการศึกษาพิเศษ เพื่อปรับมาตรฐานและตัวบ่งชี้ให้สอดคล้องกับกฎหมาย หลักการจัดการศึกษาพิเศษ ภาระงานในระบบและองค์ประกอบด้านคุณสมบัติของผู้บริหารและครู ผู้ปกครองต้องการให้เน้นการพิจารณาคุณภาพโรงเรียนการศึกษาพิเศษ ด้านคุณลักษณะผู้เรียน ในเรื่อง ความรู้ความสามารถ คุณธรรมจริยธรรม และเจตคติต่อการทำงานและอาชีพที่สุจริต ด้านคุณลักษณะของครูในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม เจตคติที่ดีต่อเด็กพิเศษ มีทักษะการสอนดี มีความยืดหยุ่น มีทักษะการจัดการและมีความรู้เฉพาะในทักษะที่จำเป็นสำหรับเด็กพิเศษ ด้านการบริหารจัดการโรงเรียนต้องการให้มุ่งเน้นเกี่ยวกับ ความเพียงพอ เหมาะสม ของอาคารสถานที่ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก เทคโนโลยี โปรแกรมการเรียนการสอนที่หลากหลายตามความต้องการจำเป็นของผู้เรียนทุกระดับ รวมทั้งการกำกับติดตามการปฏิบัติงานของครู การพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถและทำงานร่วมกับผู้ปกครอง

การพัฒนามาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และคู่มือ โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมได้มาตรฐาน 17 ข้อ 59 ตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมมากที่สุดจำแนกเป็น 3 ประเภท คือ ด้านคุณลักษณะผู้เรียน 8 มาตรฐาน 28 ตัวบ่งชี้ ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน 4 มาตรฐาน 16 ตัวบ่งชี้ และด้านการบริหารจัดการศึกษา 5 มาตรฐาน 15 ตัวบ่งชี้ ผู้ประเมินภายนอกมีความเห็นตรงกันทั้งที่เป็นเอกฉันท์ และเป็นเอกพันธ์

การศึกษาความเหมาะสมของมาตรฐาน และ ตัวบ่งชี้ ซึ่งใช้ร่วมกับคู่มือที่พัฒนาขึ้น พบว่ามาตรฐานและตัวบ่งชี้สามารถใช้ในระบบประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนการศึกษาพิเศษทุกแห่งตามขั้นตอน โรงเรียนได้จัดกิจกรรมในขั้นตอนต่าง ๆ ทั้งที่คล้ายกันและแตกต่างกัน

มีผลการดำเนินงานเชิงประจักษ์ด้านคุณภาพนักเรียน มีสารสนเทศที่ครอบคลุมตามมาตรฐานมากขึ้น และผู้ใช้มีความพึงพอใจในผลที่เกิดขึ้น ผลการปฏิบัติของโรงเรียนการศึกษาพิเศษ 4 ประเภทอยู่ในระดับปานกลางถึงมากที่สุด โดยมีการปฏิบัติแตกต่างกันระหว่างกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ.01ทุกขั้นตอน เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ พบว่า ไม่มีความแตกต่างระหว่างโรงเรียนสำหรับผู้บกพร่องทางการเห็น โรงเรียนสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยิน และโรงเรียนสำหรับผู้บกพร่องทางสติปัญญา แต่พบความแตกต่างที่ระดับนัยสำคัญ .05 ระหว่างโรงเรียนทั้ง 3 แห่งกับโรงเรียนสำหรับผู้บกพร่องทางร่างกายหรือสุขภาพทุกขั้นตอน ปัญหาการนำมาตรฐานไปใช้พบว่าไม่มีปัญหาด้านกระบวนการนำมาตรฐานที่พัฒนาขึ้นไปใช้ แต่ความรู้ความเข้าใจในการจัดบริการเฉพาะสำหรับเด็กพิเศษยังไม่เพียงพอ นอกจากนั้น โรงเรียนยังขาดงบประมาณสำหรับการจัดหา ปรับปรุงพัฒนา สื่อเทคโนโลยี และเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน และบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะด้านความต้องการพิเศษของผู้เรียน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved